

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/5/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899606
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011899606.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ U.. G. Q., bývajúceho v A., Š. D. 7, 2/ O. Y., bývajúceho v A., X. armády 1, proti žalovanému ZTS Výskumno-vývojový ústav Martin, a.s., o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7C 26/1998, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2010 sp. zn. 7Co 194/2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2010 sp. zn. 7Co 194/2010 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin (súd prvého stupňa) uznesením z 29. apríla 2010 č. k. 7C 26/1998-178 konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Zastavenie konania súd odôvodnil späťvzatím žaloby žalobcami (§ 96 O.s.p.) a trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V odôvodnení svojho rozhodnutia ešte súd prvého stupňa doplnil, že zaplatený súdny poplatok nebolo možné žalobcom vrátiť, nakoľko sa už vo veci pojednávalo a nebolo tak možné aplikovať § 11 ods. 3 a 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Krajský súd v Žiline (odvolací súd) uznesením z 30. júla 2010 sp. zn. 7Co 194/2010 odvolanie žalobcu 1/ smerujúce proti uzneseniu súdu prvého stupňa odmietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že podané odvolanie podľa svojho obsahu smeruje len proti odôvodneniu rozhodnutia súdu prvého stupňa, čo ustanovenie § 202 ods. 4 O.s.p. nepripúšťa, a preto ho bolo potrebné odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Dodal, že v danom prípade podmienky na vrátenie súdneho poplatku za návrh v zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení nevznikli, keďže prvé pojednávanie vo veci samej sa uskutočnilo 19. mája 1998 a k späťvzatiu žaloby došlo až po pojednávaní.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet žalobcu 1/ podal proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Podľa názoru generálneho prokurátora, posudzujúc podľa obsahu podanie žalobcov označené ako „Odvolanie proti uzneseniu súdu z 29. apríla 2010“ možno dospieť k

záveru, že žalobcovia namietali nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti výroku o náhrade trov konania v rozsahu nepriznania im vrátenia zaplateného súdneho poplatku v sume 800 Sk. Zdôrazňoval, že ani sama skutočnosť o sebe, že odvolatelia žiadali zmeniť odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa v rozsahu vrátenia súdneho poplatku nešpecifikuje ďalší obsah odvolania, ako odvolanie smerujúce len do odôvodnenia rozhodnutia s následkom jeho odmietnutia. Generálny prokurátor vytýkal odvolaciemu súdu, že nepostupoval v zmysle § 211 ods. 1 prvá veta O.s.p. (odvolateľov nevyzval na doplnenie chýbajúcich náležitostí odvolania a nepoučil ich o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p.), ale ich odvolanie vyhodnotil v rozpore s § 41 ods. 2 O.s.p. len formálne bez bližšieho skúmania jeho obsahu, čím dospel k nesprávnemu záveru o možnosti jeho odmietnutia podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a v konečnom dôsledku tak odvolateľom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobcovia sa vo svojom písomnom vyjadrení stotožnili s dôvodmi podaného mimoriadneho dovolania.

Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobcu 1/ (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané z dôvodu, že:

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

O vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v mimoriadnom dovolaní namietané a v konaní ani nevyšli najavo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na obsah mimoriadneho dovolania sa osobitne zaoberal otázkou, či namietaným postupom súdu prvého stupňa nebola žalobcovi 1/ odňatá možnosť pred súdom konať podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu trpí práve touto vadou.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na posudzovanie podania podľa jeho obsahu a pod.).

Generálny prokurátor videl vadu tejto povahy v tom, že odvolací súd neposudzoval odvolanie žalobcov

podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.), ale ho len formálne vyhodnotil ako odvolanie smerujúce proti odôvodneniu rozhodnutia súdu prvého stupňa a následne ho bez toho, aby postupoval podľa § 211 ods. 1 prvá veta O.s.p. ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ak aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 41 ods. 2 O.s.p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 166 ods. 1 O.s.p. ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu.

O návrhu na doplnenie rozsudku súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. Doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, pre ktorý platia obdobne ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu účastníka na doplnenie rozsudku, uznesením návrh zamietne (§ 166 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 12 ods. 1 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) vo veciach poplatkov rozhoduje orgán, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok.

Z obsahu podania žalobcu 1/ (nie aj žalobcu 2/, ako nesprávne uvádza generálny prokurátor, pretože v mene tohto účastníka, ktorého žalobca 1/ v konaní zastupoval, toto podanie urobené nebolo) označeného ako „Odvolanie proti uzneseniu súdu zo dňa 29.4. 2010“ je zrejmé, že brojil proti tomu, že mu súd prvého stupňa uznesením z 29. apríla 2010 č. k. 7C 26/1998-178 i napriek jeho predchádzajúcej žiadosti nevrátil zaplatený súdny poplatok vo výške 26,55 €. Keďže uvedené uznesenie súdu prvého stupňa neobsahuje žiaden výrok o vrátení, resp. nevrátení predmetného súdneho poplatku (len v jeho odôvodnení súd prvého stupňa uvádza, prečo ho nebolo možné vrátiť), podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) bolo potrebné toto podanie žalobcu 1/ posúdiť ako návrh na doplnenie uznesenia o výrok, ktorým by sa rozhodlo o jeho žiadosti o vrátenie tohto už zaplateného súdneho poplatku. Odvolací súd mal preto správne vrátiť spis na vydanie dopĺňacieho uznesenia (§ 167 ods. 2 v spojení s § 166 ods. 1 O.s.p.) súdu prvého stupňa, ktorý je v zmysle § 12 ods. 1 prvá veta zákona o súdnych poplatkoch (ako orgán, ktorý vykonal poplatkový úkon) povinný v tejto poplatkovej veci (o žiadosti žalobcu 1/ o vrátenie súdneho poplatku) rozhodnúť. Len takýto postup odvolacieho súdu by zodpovedal základnej zásade občianskeho súdneho konania, vyplývajúcej z citovaného ustanovenia § 1 O.s.p., ktorým je zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov. Až v prípade, že by súd prvého stupňa rozhodol v neprospech žalobcu 1/, mohol by sa pre neho otvoriť priestor na podanie odvolania. Pokiaľ totiž nie je zrejmé, ako súd o určitej otázke rozhodol, nie je možné mu ani odvolaním oponovať. Tým, že odvolací súd v prejednávanej veci vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval, ale podanie žalobcu 1/ v rozpore s ustanovením § 41 ods. 2 O.s.p. len formálne posúdil ako odvolanie smerujúce iba proti odôvodneniu uznesenia súdu prvého stupňa a na tomto základe ho ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol, odňal žalobcovi 1/ možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa z vyššie uvedených dôvodov stotožnil s názorom Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k procesnej vade majúcej za následok zmätočnosť rozhodnutia (§ 243f ods. 1 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu uznesením zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1 a 4 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.